

การพัฒนาที่ยั่งยืนของตลาดน้ำคลองแห อำเภอลำดวน จังหวัดสงขลา
Sustainable Development of Klong Hae Floating Market Hat Yai District Songkhla

รูไวดา ดือเระ¹ และกมลกริช วงศ์แข^{2*}
Ruwaida Duerea¹ and Komkrit Wongkhae^{2*}

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาแนวทางการพัฒนาในการดำรงตลาดน้ำคลองแหให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดสงขลาโดยคำนวณค่าดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืนในทัศนคติของนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาในทัศนคติของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการที่มีต่อตลาดน้ำคลองแห โดยใช้แบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวจำนวน 400 ชุดและแบบสอบถามจากผู้ประกอบการภายในตลาดน้ำคลองแหจำนวน 100 ชุด ผลการศึกษาพบว่าค่าดัชนีที่ยั่งยืนของการพัฒนาตลาดน้ำคลองแห ในทัศนคติของนักท่องเที่ยวมีมิติ ด้านสิ่งแวดล้อม มิติด้านสังคม และมิติด้านเศรษฐกิจมีค่าเท่ากับร้อยละ 66.80, 75.40 และ 76.00 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ ส่วนดัชนีชี้วัดในทัศนคติของผู้ประกอบการพบว่า มิติด้านสิ่งแวดล้อม มิติด้านสังคม และมิติด้านเศรษฐกิจมีค่าเท่ากับ ร้อยละ 62.40, 68.60 และ 69.00 ตามลำดับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อมิติการพัฒนาของนักท่องเที่ยวคือ อายุ ภูมิภาค อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ลักษณะการเดินทาง และจำนวนครั้งที่มาเที่ยว ส่วนอายุและระดับการศึกษาของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับมิติการพัฒนาตลาดน้ำคลองแห ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

คำสำคัญ: การพัฒนาที่ยั่งยืน การท่องเที่ยว ตลาดน้ำคลองแห

Abstract

This study questioned the sustainable development in the point of view of 400 tourists and 100 entrepreneurs in Klong Hae floating market, Hat Yai Songkhla and study factor related to attitude toward dimension of development of both target groups. The results found that environment dimension is the most lack of development compare to economic and social dimension with Sustainable Development Index (SDI) are 66.80, 75.40 and 76.00 respectively for tourist and 62.40, 68.60 and 69.00 percent respectively for entrepreneur. Factors that related to attitude of development dimensions are age, resident area, occupation, income, education level, type of traveling and number of visits for tourist and age and education level are significantly related to entrepreneurs' attitude of development at 0.05 level.

Keywords: Sustainable development, Tourism, Klong Hae floating market.

¹ นิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สาขาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อาจารย์ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

* Corresponding author: e-mail: komkrit_w@hotmail.com Tel.074-311885-7 ext. 1803

บทนำ

การพัฒนาในปัจจุบัน เป็นการพัฒนาแบบมุ่งหาผลประโยชน์ เพื่อแสวงหากำไรระยะสั้น โดยไม่คำนึงผลกระทบทางลบที่เกิดจากการพัฒนาอัน ได้แก่ การกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรม การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(บุญเลิศ, 2548) ตลอดจนการละเลยเอกลักษณ์ชุมชนของท้องถิ่น แต่ก็มีหน่วยงานรัฐและเอกชนหลายแห่งที่มีความพยายามในการผสมผสาน ความมีเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เพื่อเป็นจุดหมายในการสร้างรายได้ จากการดำเนินธุรกิจและเป็นที่ยอมรับหลายไปทั่วประเทศ (ปิยวรรณ, 2551) เช่นตลาดเพลินวาน ที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตลาดร้อยปี อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ตลาดน้ำสี่ภาค พัทยา จังหวัดชลบุรี และตลาดอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม "ตลาดน้ำคลองแห วัฒนศิลป์ถิ่นใต้" เป็นตลาดน้ำแห่งแรกของภาคใต้ ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองคลองแห อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนหันกลับมาอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อนุรักษ์แม่น้ำลำคลองที่สามารถเป็นแหล่งสร้างงาน สร้างอาชีพให้ท้องถิ่น ซึ่งเริ่มเปิดดำเนินการตั้งแต่วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ.2551 เป็นต้นมา ปัจจุบันตลาดน้ำ คลองแหอยู่ในช่วงเปิดดำเนินการในระยะที่ 2 โดยเทศบาลเมืองคลองแหได้จัดระเบียบร้านค้าบนบกขึ้นใหม่ เน้นรูปแบบเป็นตลาดโบราณ การดำเนินงานในอนาคตจะเป็นรูปแบบของคณะกรรมการตลาดน้ำ มีชมรมผู้ประกอบการ ภาคประชาชน และหน่วยงานของรัฐ ร่วมเป็นภาคีบริหารงาน เน้นให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของตลาดน้ำคลองแห เพื่อสร้างจิตสำนึกในการดูแลรักษา ร่วมกันและพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ของประเทศ อย่างไรก็ตามการที่ตลาดน้ำคลองแหจะคงอยู่ได้อย่างยั่งยืนจะต้องอาศัยแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงมิติการพัฒนาที่ไม่มุ่งเน้นทางด้านเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว จะต้องรวมถึงด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการในตลาดน้ำคลองแหเองจะเป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่มบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาตลาดน้ำคลองแหให้มีความยั่งยืน งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาทัศนคติการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งประกอบด้วยมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปพัฒนาปรับปรุง การดำเนินงานของตลาดน้ำคลองแห เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่คงอนุรักษ์ความเป็นไทย และสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่นของ อำเภอหาดใหญ่สืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อคํานวณดัชนีชี้วัดระดับการพัฒนาที่ยั่งยืนในทัศนคติของนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและดัชนีรวม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาของนักท่องเที่ยว
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาของผู้ประกอบการ

สมมติฐานของการวิจัย

1. แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนในทัศนคติของนักท่องเที่ยวควรพัฒนาด้านมิติสิ่งแวดล้อมมากที่สุด
2. แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนในทัศนคติของผู้ประกอบการควรพัฒนาด้านมิติเศรษฐกิจมากที่สุด
3. เพศ อายุ ภูมิลำเนา อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ลักษณะการเดินทาง และจำนวนครั้งที่มาเที่ยว เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านการพัฒนาของนักท่องเที่ยว
4. เพศ อายุ ภูมิลำเนา ประเภทร้านค้า ระดับการศึกษา ลักษณะการประกอบอาชีพ และระยะเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านการพัฒนาของผู้ประกอบการ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวิธีการดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวตลาดน้ำคลองแหจำนวน 400 ราย และผู้ประกอบการภายในตลาดน้ำคลองแหจำนวน 100 ราย

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1) ประเด็นศึกษาคำถามค่านิยมชีวิตระดับการพัฒนาที่ยั่งยืนในทัศนคติของนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และค่านิยมของตลาดน้ำคลองแห ซึ่งค่านิยมชีวิตประกอบด้วยมิติด้านต่างๆ คือมิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคมและมิติด้านสิ่งแวดล้อม

2.2) ประเด็นศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาของนักท่องเที่ยวที่มีต่อตลาดน้ำคลองแห ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิลำเนา อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ลักษณะการเดินทาง จำนวนครั้งที่มา ตัวแปรตาม ได้แก่ แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของตลาดน้ำคลองแห ประกอบด้วย มิติด้านสิ่งแวดล้อม มิติด้านสังคม และมิติด้านเศรษฐกิจ

2.3) ประเด็นศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนา ของผู้ประกอบการตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิลำเนา ประเภทร้านค้า ลักษณะการประกอบอาชีพ ระยะเวลาการเข้าร่วมประกอบกิจการ ตัวแปรตาม ได้แก่ แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของตลาดน้ำคลองแห ประกอบด้วย มิติด้านสิ่งแวดล้อม มิติด้านสังคม และมิติด้านเศรษฐกิจ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมี 2 ชุด คือ แบบสอบถามนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับตัวชี้วัดของแต่ละมิติ ส่วนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับปัญหาในปัจจุบันของตลาดน้ำคลองแหแล ข้อเสนอแนะในการพัฒนาด้านต่างๆ

4. สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม จะนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (SPSS for Window) ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) และค่าสัมประสิทธิ์การจรรยาของครุฑและ และใช้การคำนวณค่าดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างคือนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวตลาดน้ำคลองแห เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุในช่วง 21-30 ปีมากที่สุด และเป็นนักท่องเที่ยวที่เป็นคนนอกพื้นที่จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นนักเรียน-นักศึกษา มีระดับรายได้ในช่วง 6,001-9,000 บาทต่อเดือน ลักษณะการเดินทางจะเดินทางมาเที่ยวด้วยตนเอง จะใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทาง เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวเป็นครั้งแรกมากที่สุด และแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับคือแหล่งข้อมูลข่าวสารจากญาติ / เพื่อน ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ผู้ประกอบการภายในตลาดน้ำคลองแห พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะเป็นผู้ประกอบการเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 31-40 ปี เป็นผู้ประกอบการที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอหาดใหญ่ ขายอาหารและเครื่องดื่มเป็นส่วนใหญ่และเป็นการประกอบอาชีพเสริม ประกอบอาชีพเป็นระยะเวลา 2 ปี จะมีรายได้ในช่วง 9,001-12,000 บาทต่อเดือน รายจ่ายจะอยู่ในช่วง 6,001-9,000 บาทต่อเดือน มีสถานภาพสมรสแล้วอยู่ด้วยกันและมีระดับการศึกษาอยู่ในช่วงอนุปริญญาหรือเทียบเท่ามากที่สุด

ตอนที่ 1 การคำนวณดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืนในทัศนคติของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ

ตารางที่ 1 ระดับทัศนคติและการคำนวณดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Index: SDI) ของนักท่องเที่ยว

มิติด้านการพัฒนา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับทัศนคติ	SDI ¹ (%)
มิติการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	3.80	1.08	มาก	
ความเหมาะสมของราคาอาหาร	4.06	2.15	มาก	76.00
ความเหมาะสมของราคาของที่ระลึก	3.85	0.72	มาก	
ความคุ้มค่าต่อค่าใช้จ่ายที่เสีย	3.61	0.73	มาก	
ความคุ้มค่าของต้นทุนในการเดินทาง	3.67	0.72	มาก	
มิติการพัฒนาด้านสังคม	3.77	0.76	มาก	
เสริมสร้างความผูกพันต่อท้องถิ่น	3.97	0.77	มาก	75.40
การเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นอื่นได้เรียนรู้วัฒนธรรม	3.93	0.79	มาก	
เสริมสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน	3.88	0.76	มาก	
การให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	3.45	0.79	ปานกลาง	
ความเหมาะสมของการเปิด-ปิดให้บริการ	3.61	0.71	มาก	
มิติการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม	3.34	0.86	ปานกลาง	
ความสะอาดของสถานที่จอดรถ	3.22	0.78	ปานกลาง	66.80
ความเพียงพอของสถานที่จอดรถ	3.30	0.75	ปานกลาง	
ความชัดเจนของป้ายบอกทาง	3.26	0.74	ปานกลาง	
การมีอุปกรณ์รองรับขยะเพียงพอและเหมาะสม	3.22	0.72	ปานกลาง	
การมีป้ายเตือนทิ้งขยะให้ถูกที่	3.18	0.87	ปานกลาง	
การออกแบบภาชนะรองรับขยะกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม	3.74	0.97	มาก	
การจัดทำป้ายประกาศกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง	3.48	1.41	ปานกลาง	
ค่าดัชนีรวม	3.34	0.90	ปานกลาง	72.73

หมายเหตุ	4.50 – 5.00	ระดับทัศนคติมากที่สุด
	3.50 – 4.49	ระดับทัศนคติมาก
	2.50 – 3.49	ระดับทัศนคติด้านกลาง
	1.50 – 2.49	ระดับทัศนคติน้อย
	1.00 – 1.49	ระดับทัศนคติน้อยที่สุด

¹ $SDI = \frac{1}{5} \times \sum_{j=1}^n \frac{X_{ij}}{n_{ij}} \times 100\%$ n_{ij} คือจำนวนตัวชี้วัดแต่ละมิติ X_{ij} คือ คะแนนของตัวชี้วัดของแต่ละมิติ

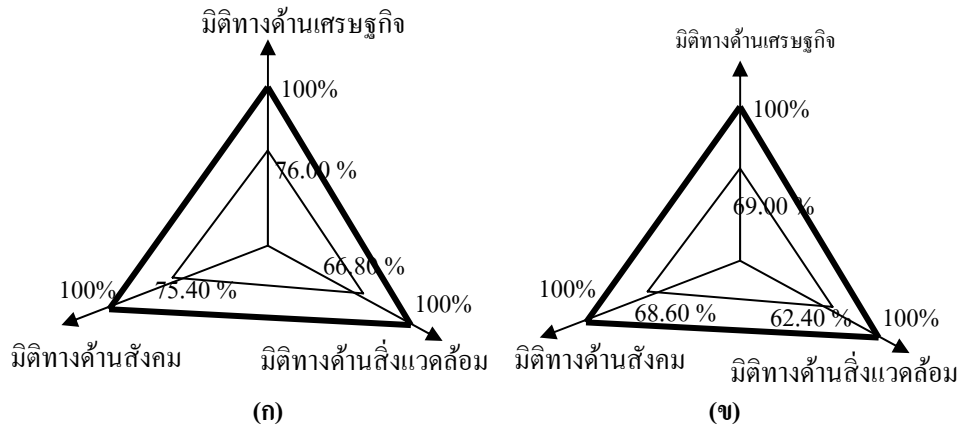
การให้คะแนนระดับการพัฒนาเป็นกระบวนการในการประเมินผลเพื่อแปลงข้อมูลของตัวชี้วัดทั้งหมดให้อยู่ในฐานเดียวกันเพื่อให้ง่ายต่อการเปรียบเทียบ โดยค่าดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ได้จากการประเมินผลจะอยู่ในช่วงระหว่าง 0-5 ซึ่งสามารถนำค่าของดัชนีชี้วัดทั้งหมดมาคำนวณค่าเฉลี่ยเพื่อหาผลการพัฒนาในภาพรวมทั้งหมดว่ามีความยั่งยืนหรือไม่ โดยค่าที่เข้าใกล้ 5 แสดงว่าการพัฒนาเป็นไปอย่างยั่งยืน และบรรลุเป้าประสงค์ ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาตลาดน้ำคลองแหในทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่ควรที่จะต้องพัฒนาในด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับแรก เนื่องจากผลการพัฒนาที่ได้มีค่าน้อยกว่าผลการพัฒนาด้านสังคมและมิติเศรษฐกิจ ซึ่งผลการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมพัฒนาได้เพียง 66.80% มิติด้านสังคม 75.40% และมิติด้านเศรษฐกิจ 76.00% โดยมีดัชนีรวมทุกด้านเท่ากับ 72.73%

ตารางที่ 2 ระดับทัศนคติและการคำนวณดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืนของผู้ประกอบการ

มิติด้านการพัฒนา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับทัศนคติ	SDI (%)
มิติการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	3.45	0.77	ปานกลาง	
ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียมการตั้งร้าน	3.86	0.85	มาก	69.00
ความเหมาะสมของกฎระเบียบในการตั้งราคา	3.73	0.58	มาก	
ความสามารถในการทำกำไรในแต่ละวัน	3.20	0.67	ปานกลาง	
ความเท่าเทียมของโอกาสในการค้าขายของผู้ประกอบการ	3.29	0.88	ปานกลาง	
ความช่วยเหลือในการจัดหาแหล่งเงินทุน	3.16	0.68	ปานกลาง	
เงื่อนไขการเข้า - ออกในธุรกิจของผู้ประกอบการ	3.48	0.98	ปานกลาง	
มิติการพัฒนาด้านสังคม	3.43	0.76	ปานกลาง	
เสริมสร้างการมีความผูกพันต่อท้องถิ่น	4.54	0.66	มากที่สุด	68.60
การเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นอื่นได้เรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรม	4.41	0.65	มาก	
เสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำรงรักษาความเป็นเอกลักษณ์	4.02	0.72	มาก	
การทำป้ายสื่อเพื่อให้ความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสม	2.87	0.79	น้อย	
การจัดตั้งอำนาจความสะอาดด้านสาธารณสุขโรค	2.42	0.90	น้อย	
การให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	2.30	0.85	น้อย	
มิติการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม	3.12	0.78	ปานกลาง	
ความสะอาดของสถานที่จอดรถ	3.77	0.91	มาก	62.40
ความเพียงพอของสถานที่จอดรถ	3.60	1.01	มาก	
ความสะอาดในการเดินทางมาประกอบธุรกิจ	4.54	0.626	มากที่สุด	
การมีอุปกรณ์รองรับขยะเพียงพอและเหมาะสม	3.09	0.605	ปานกลาง	
การมีป้ายเตือนทิ้งขยะให้ถูกที่	2.17	0.766	น้อย	
การออกแบบภาชนะรองรับขยะกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม	2.67	0.667	ปานกลาง	
การจัดทำป้ายประกาศระเบียบข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1.98	0.864	น้อย	
ดัชนีรวม	3.33	0.77	ปานกลาง	66.66

ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาตลาดน้ำคลองแหในมุมมองของผู้ประกอบการ ควรที่จะต้องพัฒนาในด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับแรก เนื่องจากผลการพัฒนาที่ได้มีค่าน้อยกว่าผลการพัฒนาด้านสังคมและมิติเศรษฐกิจ ซึ่งผลการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมพัฒนาได้เพียง 62.40% มิติด้านสังคมผลการพัฒนาได้ 68.60% และมิติด้านเศรษฐกิจ 69.00% โดยมีดัชนีชี้วัดการพัฒนารวมเท่ากับ 66.66% จากข้อมูลทัศนคติในการพัฒนาที่ยั่งยืนสามารถแสดงภาพความสัมพันธ์ของการพัฒนาของนักท่องเที่ยวได้ดังรูปที่ 1 (ก) และผู้ประกอบการ (ข)

รูปที่ 1 ความสมดุลของการพัฒนาที่ยั่งยืนในทัศนคตินักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ

ประเด็นที่ 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของตลาดน้ำคลองแหในทัศนคติของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ

ตารางที่ 4 ผลสรุปการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรในทัศนคติของนักท่องเที่ยว

ตัวแปรอิสระ	นักท่องเที่ยว		ผู้ประกอบการ	
	Significance	V	Significance	V
เพศ	0.510	0.058	-0.697	0.085
อายุ	(0.000)*	0.182	(0.016)*	0.28
ภูมิลำเนา	(0.000)*	0.162	-0.578	0.105
อาชีพ	(0.000)*	0.200	-	-
รายได้	(0.000)*	0.260	-	-
ระดับการศึกษา	(0.000)*	0.277	(0.01)*	0.34
ลักษณะการเดินทาง	(0.014)*	0.141	-	-
จำนวนครั้งที่มาเที่ยว	(0.000)*	0.240	-	-
ประเภทร้านค้า	-	-	-0.565	0.156
ลักษณะการประกอบอาชีพ	-	-	-0.402	0.135
ระยะเวลาในการเข้าร่วมประกอบกิจการ	-	-	-0.765	0.096

หมายเหตุ * ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ในทัศนคติของนักท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่า อายุ ภูมิสำเนา อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา และลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนามิติด้านต่างๆ คือมิติด้านเศรษฐกิจมิติด้านสังคม และมิติด้านสิ่งแวดล้อมของ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวตลาดน้ำคลองแห ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในส่วนของผู้ประกอบการ ผลการวิจัย พบว่าอายุและระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนามิติด้านต่างๆ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (ตารางที่ 4)

อภิปรายผลการศึกษา

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนในทัศนคติของนักท่องเที่ยวควรพัฒนาด้านมิติด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของนิรุริน (2550) และวรรณิ (2549) จากการศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลผลปรากฏว่าการพัฒนามิติด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับ ที่ต่ำกว่ามิติด้านสังคมและมิติด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากตลาดน้ำคลองแหยังขาดการพัฒนาทางด้านความไม่สะดวก ของสถานที่จอดรถและไม่เพียงพอสำหรับการรองรับนักท่องเที่ยว ป้ายบอกทางไม่มีความชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรา (2546) มีอุปกรณ์รองรับขยะไม่เพียงพอ ไม่มีป้ายทิ้งขยะให้ถูกที่

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนในทัศนคติของผู้ประกอบการควรพัฒนาด้านมิติด้านเศรษฐกิจมากที่สุด จากการศึกษาพบว่าทัศนคติด้านการพัฒนามิติด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าต่ำสุด กล่าวคือแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนในทัศนคติของผู้ประกอบการควรพัฒนามิติด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด เนื่องจากทางด้านเศรษฐกิจ ผู้ประกอบการยังคงสร้างกำไรได้จากการที่นักท่องเที่ยวยังคงให้ความนิยมมาท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการที่เริ่มกังวลว่า ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมจะทำให้รายได้ของผู้ประกอบการได้รับผลกระทบ

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 อายุ ภูมิสำเนา อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ลักษณะการเดินทาง และจำนวนครั้งที่มาเที่ยวมีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญต่อมิติด้านการพัฒนา ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ดังนี้ นักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยจะให้ความสำคัญกับมิติด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวที่มีภูมิสำเนาอยู่ในเขตจังหวัดสงขลา ผู้ที่มีรายได้สูงนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นครั้งแรก เนื่องจากบุคคลเหล่านี้มองว่าการให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมควรดำเนินการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาสูงจะให้ความสำคัญต่อมิติด้านสังคมมากที่สุด เนื่องจากบุคคลเหล่านี้มีความกังวลต่อความเป็นเอกลักษณ์ และตัวตนของชุมชนว่าจะสูญหายไป ส่วนปัจจัยเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการให้น้ำหนักการพัฒนา

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 อายุและ ระดับการศึกษา เป็นปัจจัยที่มีความมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านการพัฒนาของตลาดน้ำคลองแห กล่าวคือผู้ประกอบการที่เริ่มสร้างเนื้อสร้างตัว มีอายุอยู่ระหว่าง 21-40 ปี เห็นว่าควรจะให้มีการพัฒนาในมิติทางด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เช่นเดียวกับระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า อนุปริญญาหรือเทียบเท่า และปริญญาตรีเนื่องจากผู้ประกอบการเหล่านี้ผ่านระบบการศึกษาและมีการติดตามข่าวสารผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม และมีความตระหนักว่าถ้าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมไม่ดี จะทำให้ผลประโยชน์ของพวกเขาตกลง

ข้อเสนอแนะ

1) สำหรับแนวทางการพัฒนาตลาดน้ำคลองแหมิติด้านสิ่งแวดล้อมในทัศนคติของนักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการ จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล พบว่ายังมีการพัฒนาอยู่ในระดับต่ำ กล่าวคือยังขาดการพัฒนา ด้านความเพียงพอและความเหมาะสมของอุปกรณ์รองรับขยะ ขาดความสะดวกและความเพียงพอของสถานที่จอดรถ ความชัดเจนของป้ายบอกทางที่ก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการเดินทาง ไม่มีป้ายเตือนการทิ้งขยะให้ถูกที่ การออกแบบภาชนะรองรับขยะที่ไม่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมและไม่มีการจัดทำป้ายประกาศระเบียบข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการพัฒนาตลาดน้ำคลองแหที่ก่อให้เกิดความยั่งยืนได้นั้น ทางตลาดควรสร้างสิ่งที่เป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวได้

2) สำหรับแนวทางการพัฒนาตลาดน้ำคลองแหมิติด้านเศรษฐกิจในทัศนคติของผู้ประกอบการ จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การพัฒนาด้านเศรษฐกิจยังขาดการพัฒนาทางด้านความสามารถในการทำกำไรในแต่ละวัน ความเท่าเทียมกันของโอกาสในการค้าขายของผู้ประกอบการในแต่ละรายและความช่วยเหลือในการจัดหาแหล่งเงินทุน ซึ่งการพัฒนาตลาดน้ำคลองแหที่ก่อให้เกิดความยั่งยืนได้นั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดการด้านการขายมีสินค้าที่หลากหลายและมากขึ้นกว่าเดิม ควรมีหลักเกณฑ์ในการสร้างโอกาสของผู้ประกอบการที่เหมาะสมและเท่าเทียมกัน และควรมีการจัดการแหล่งเงินทุนเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการตามความเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- นิรุจิน ไล่พันธ์. (2550). **ศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอุทยานแห่งชาติอุยงนายอย จังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์นิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). **การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สาขาทำพระจันทร์.
- ปิยวรรณ คงประเสริฐ. (2551). **การท่องเที่ยวแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงันจังหวัดสุราษฎร์ธานี**. วิทยานิพนธ์นิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชรา ลากลือชัย. (2546). **ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการท่องเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี และตลาดน้ำท่าคา จังหวัดสมุทรสงคราม**. ปริญญาานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การจัดการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณิ ศิริมานะพงษ์. (2549). **การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดสมุทรปราการ**.ปริญญาานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.